

*Ársskýrsla skólasafna
í framhaldsskólum*

1998-1999

**Ársskýrsla skólasafna í
framhaldsskólum 1998-1999**

***Menntamálaráðuneytið
Febrúar 2000***

Menntamálaráðuneytið : Skýrslur og álitserðir 12

Febrúar 2000

Útgefandi: Menntamálaráðuneytið
Sölvhólgötu 4
150 Reykjavík
Sími: 560 9500
Bréfasími: 562 3068
Netfang: postur@mrn.stjr.is
Veffang: www.mrn.stjr.is

Hönnun: XYZETA ehf.

Prentun: Oddi.

Umbrot og
textavinnsla: Menntamálaráðuneytið.

© 2000 Menntamálaráðuneytið

ISBN 9979-882-41-7

Efnisyfirlit

Formáli.....	5
Úr lögum um framhaldsskóla nr. 80/1996.....	6
Úr reglugerð um framhaldsskóla	6
Yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna í framhaldsskólum	7
Skýringar við yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna	9

Formáli

Menntamálaráðuneytið hefur á umliðnum árum, eða síðan 1991, safnað upplýsingum um starfsemi skólasafna í framhaldsskólum. Helstu niðurstöður hafa birst í Ársskýrslu skólasafna í framhaldsskólum sem fyrst var gefin út 1992. Upplýsingar af þessu tagi eru nauðsynlegar og gefa innsýn í á hvaða stigi aðgangur að menntun og upplýsingum er í framhaldsskólum landsins.

Í skýrslunum má sjá að öll skólasöfnin hafa tölvuskráð safnkostinn og nánast öll hafa eignast margmiðlunardiska, þ.e. CD-ROM diska með gagnasöfnum. Á skólasöfnunum eru nú hátt í 600 diskar. Mikið af þessu eru gagnasöfn sem skólasöfnin fá í áskrift og eru uppfærð reglulega eða eftir efnum og ástæðum. Hér er eflaust um sömu titlana að ræða að miklu leyti. Skólasöfnin eru einnig með um 1400 tímarit í áskrift. Áskriftir að rafrænum tímaritum eru ekki teljandi.

Haustið 1988 skipaði menntamálaráðherra nefnd um aðgang bókasafna, stofnana og einstaklinga að erlendum og innlendum gagnasöfnum. Nefndinni var m.a. ætlað að gera yfirlit yfir þau gagnasöfn sem æskilegt væri að semja um aðgang að.

Markmið nefndarinnar er að aðgangur að gagnasöfnum á rafrænu formi verði sem víðtækastur og nýtist sem flestum samkvæmt kröfu tímans. Vandinn, sem við er að etja, er hins vegar það háa verð sem greiða þarf fyrir aðgang að þeim gagnasöfnum sem æskilegt og jafnvel nauðsynlegt að geta boðið aðgang að. Starf nefndarinnar leiddi til þess að menntamálaráðuneytið gerði samning við **Encyclopædia Britannica** um aðgang allra landsmanna.

Upplýsingatæknin hefur skapað nýjar og spennandi forsendur fyrir öflun og miðlun þekkingar. Til þess að takast á við síbreytilegan heim tækni, upplýsinga og samskipta er í vaxandi mæli lögð áhersla á upplýsingalæsi. En ein af forsendum þess er að tryggður verði aðgangur að bókfræðilegum gagnasöfnum og tímaritum á rafrænu formi, en það hefur bókasöfnum landsins reynst erfitt. Meginástæða þess er sú að fræðasviðin eru fjölbreytt og er því þörf á fjölbreyttu úrvali gagnasafna sem hvert um sig er aðeins notað af fáum aðilum samanborið við það sem gerist meðal fjölmennari þjóða. Áskrift að gagnasöfnum hefur þannig reynst bókasöfnunum svo dýr að segja má að sá kostur sé þeim flestum ef ekki öllum um megn. Bókaverðir, sem hafa um nokkurt skeið fylgst með þróun þessara mála, óttast að samkeppnisstöðu þjóðarinnar sé ógnað og að framþróun í vísindum og tækni verði ekki sem skyldi ef íslenskir vísinda- og fræðimenn svo og nemendur og kennarar í skólum landsins hafa ekki sama aðgang að upplýsingalindum samtímans og starfsbræður þeirra meðal annarra þjóða. Því er augljóst að Íslendingar verða að feta í fótspor annarra þjóða, t.d. Norðurlandanna, og gera samninga á landsvísu um aðgang að rafrænum gagnasöfnum og tímaritum.

Efni þessarar skýrslu er einnig að finna undir útgefnu efni á heimasíðu menntamálaráðunetisins www.mrn.stjr.is

Úr lögum um framhaldsskóla nr. 80/1996

Skólasafn.

36. gr.

Í öllum framhaldsskólum skal vera skólasafn. Hlutverk þess er að vera upplýsingamiðstöð fyrir nemendur og kennara. Það skal búið bókum og nýsigögnum auk annars safnkosts sem tengist kennslugreinum skóla. Í tengslum við húsnæði skólasafns skal vera lesaðstaða með aðgangi að upplýsingaritum á skólasafni.

Í starfsemi skólasafns skal leggja áherslu á að þjálfa nemendur í sjálfstæðri leit upplýsinga og notkun gagnabanka.

Úr reglugerð um framhaldsskóla með áorðinni breytingu skv. reglugerð nr. 23/1991

33.gr.

Yfirmaður skólasafns skal vera bókasafnsfræðingur og hafa að öðru jöfnu kennsluréttindi á framhaldsskólastigi. Skólameistari ræður skólasafnvörð að fengnum tillögum skólanefndar. Menntamálaráðherra skipar skólasafnvörð.

Yfirmaður skólasafns skal m.a.:

- gera áætlanir um starfsemi safnsins og hafa umsjón með daglegum rekstri þess, bókakosti og öðrum eignum svo og lestrarsölum,
- annast skráningu bókasafnsins og sjá um að halda því í röð og reglu,
- annast innkaup bóka og annarra gagna til safnsins í umboði skólameistara,
- sitja fundi skólanefndar og skólastjórnar, með málfrelsi og tillögurétt þegar fjallað er um málefni tengd starfssviði hans,
- fylgjast með nýjungum á sviði bókasafns- og upplýsingafræði og annast kynningarstarfsemi innan skólans,
- kenna nemendum og kennurum safnnotkun og veita þeim bókfræðilega aðstoð,
- starfa með kennurum og nemendum að því að undirbúa og vinna verkefni sem krefjast sérstakrar þjónustu skólasafnsins,
- skila skýrslu til skólameistara um rekstur og notkun safnsins í lok skólaárs.

Yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna í framhaldsskólum veturinn 1998-1999

Nafn skóla:	Ath.	Skil árssk. nem. 1)	Bókakostur		Tímarit í áskrift	Nýsigögn Eign 2)	Margm. diskar	Útlán safng.	Lán í skóla	Millis. lán	Fjárveiting 1998 3)		Fjár. á nem.	Stöðug. bókasfr.	Stöðug. aðrir	Stærð í m ²	Fjöldi sæta	Afgt., á viku,klst.	Tölvu-kerfi
			Aðföng	Eign							Safnkostur	Annar kostn.							
Menntaskólinn í Reykjavík		871	""	30.000 *	41	50	17	""	""	""	""	""	""	""	""	54+68	30	40	Micromarc
Menntaskólinn við Hamrahlíð	1	1.430	975	23.250	112	583	38	""	""	""	1.250.000	75.000	927	1,7	0,9	242	75	46	Metrabók
Menntaskólinn við Sund	1	750	623	18.600	104	755	50	4.681	4.846	29	1.567.541	258.450	2.435	1	1	140	50	43	Metrabók
Menntaskólinn í Kópavogi		1.219	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""
Menntaskólinn á Akureyri	4) 1	590	674	14.200	60	208	51	4.337	3.000	6	500.000	829.703	2.254	1	0,75	285	85	48	Micromarc
Menntaskólinn á Egilsstöðum	5) 1	369	150	7.000	40	""	""	285	""	3	352.574	89.918	1.199	""	""	90	18	14	Fengur
Menntaskólinn að Laugarvatni	6) 1	162	""	12.000 *	10	0	10	""	""	""	410.000	0	2.531	0	0,8	152	40	34	Metrabók
Kvennaskólinn í Reykjavík	1	537	330	7.580	53	""	""	1.568	1.730	18	934.095	0	1.739	0,8	0,6	95	33	48	Metrabók
Fjölbrautaskólinn í Breiðholti	7) 1	2.307	737	15.728	74	651	26	1.503	9.678	135	1.200.000	0	520	2	0,5	260	75	56	Metrabók
Fjölbrautaskólinn við Ármúla	1	783	681	10.838	72	589	43	2.585	3.859	24	1.483.355	0	1.894	1,5	1	196	60	42	Metrabók
Borgarholtsskóli	1	589	547	2.836	83	154	32	1.811	""	16	742.937	211.206	1.620	1	0,2	116,6	26	37	Metrabók
Fjölbrautaskólinn í Garðabæ	1	535	293	6.100 *	44	""	11	""	""	0	1.000.000	3.500.000	8.411	0,5	1	292	63	40	Fengur
Flensborgarskólinn í Hafnarfirði		685	""	18.900 *	62	""	""	""	""	""	""	""	""	1	1	320	58	47,5	Metrabók
Fjölbrautaskóli Suðurnesja	1	980	491	12.462	80	662	33	2.755	4.459	26	1.500.000	""	1.531	1	1	230	60+15	44,5	Metrabók
Fjölbrautaskóli Vesturlands	1	698	739	13.100	59	205	22	3.389	""	""	1.000.000	2.085.000	4.420	1	0,8	122	12	40	Metrabók
Fjölbrautaskólinn Sauðárkróki	1	444	235	6.980	80	281	25	""	""	60	649.825	0	1.464	0	1	215	62	48	Metrabók
Fjölbrautaskóli Suðurlands	1	781	832	10.909	162	624	48	4221	""	28	1.010.462	103.081	1.426	0	2	207,5	46	40,5	Metrabók
Verkmenntaskólinn á Akureyri	1	1.279	900	9.500	90	470	40	1.375	5.201	39	1.220.000	""	954	1	1	262	70	52	Micromarc
Verkmenntaskóli Austurlands	1	209	""	5.500	24	100	10	""	""	0	234.000	251.000	2.321	0	1	74	22	45	Fengur
Framhaldsskóli Vestfjarða	1	323	227	7.833	56	261	15	448	130	0	""	""	""	0,8	0,2	228	30	40	Micromarc
Framhaldsskólinn að Laugum	1	86	196	5.973	29	144	12	497	173	77	390.586	0	4.542	0	0,3	135	28	36	Metrabók
Framhaldsskólinn á Húsavík	8) 1	190	190	3.973	61	114	0	559	1.547	36	344.383	313.967	3.465	0,5	0,5	51,7	18	35	Metrabók

Nafn skóla:	Ath.	Skil	Heildarfrj	Bókakostur		Tímarit	Nýsigögn	Margm.	Útlán	Lán í	Millis.	Fjárveiting 1998 3)		Fjár.	Stöðug.	Stöðug.	Stærð	Fjöldi	Afgt., á	Tölvu-
		árss.	nem. 1)	Aðföng	Eign	í áskrift	Eign 2)	diskar	safng.	skóla	lán	Safnkostur	Annar kostn.	á nem.	bókasfr.	aðrir	í m ²	sæta	viku,klst.	kerfi
Framhaldsskóli A-Skaftafellssýslu			132	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	0	0,5	55,3	5	22	Embla	
Framhsk.Vestm. / Stýrimsk.Vestm.			284	""	9.000 *	90	118	15	""	""	""	""	""	0,55	0,4	120	20	33	Embla	
Framhaldsskólinn í Skógum			31	""	10.000 *	9	40	5	""	""	""	""	""	0	0,13	35	6	5	Metrabók	
Verzlunarskóli Íslands	1		947	696	11.043	46	509	67	10.967	""	5	1.600.000	""	1.690	1,8	0,3	180	70	65	Metrabók
Bændaskólinn á Hvanneyri			70	""	12.976 *	""	185	2	""	""	""	""	""	""	""	210	20	""	Micromarc	
Bændaskólinn á Hólum			29	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	
Garðyrkjuskóli ríkisins			45	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	
Iðnskólinn í Reykjavík			1.949	""	10.191	200	119	13	""	""	""	""	""	1	0,75	200	80	50	Metrabók	
Iðnskólinn í Hafnarfirði			354	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	""	
Stýrimannask. Rv. / Vélsk. Íslands	1		270	456	5.000 *	58	140	0	1.299	""	0	1.356.277	263.017	5.997	0,5	0,5	128	31	40	Embla
Samtals 21 skólasafn 1998		21	14.259	9.972	210.405 *	1.397	6.450	533	42.280	34.623	502	18.746.035	7.980.342	1.874	18,7	18,1				
Samtals 32 skólasöfn			19.928		301.472 *	1.799	6.962	585												
Samanburður milli ára:																				
1998-1999 21 skólasöfn			14.259	9.972	210.405 *	1.397	6.450	533	42.280	34.623	502	18.746.035	7.980.342	1.874	18,7	18,1				
1997-1998 22 skólasöfn			15.289	10.107	202.490 *	1.405	5.285	377	39.047	40.478	407	22.734.245		1.487	16,7	14,2				
1996-1997 28 skólasöfn			18.342	12.798	258.552 *	2.061	17.320	402	61.787	39.213	524	28.133.934		1.534	25,7	15,5				
1995-1996 22 skólasöfn			16.111	18.953	196.325 *	1.748	16.134	265	45.818	33.262	497	23.069.571		1.432						
1994-1995 23 skólasöfn			16.311	12.537	216.835 *	2.100	3.916	140	46.027	34.282	656	18.760.493		1.150						
1993-1994 23 skólasöfn			15.330	8.456	202.680 *	2.051	3.786	64	42.686	31.567	537	16.424.889		1.071						
1992-1993 23 skólasöfn			15.152	8.819	214.257 *	1.840	3.697	21	37.719	33.361	405	18.273.026		1.206						
1991-1992 20 skólasöfn			11.838	6.988	161.925 *	1.524	1.908		29.126		142	14.268.810		1.205						

Skýringar við yfirlit yfir starfsemi og fjármál skólasafna í framhaldsskólum

* við tölu: talan byggð á ágiskun.

''' upplýsingar ekki fyrir hendi.

1. Nemendur í grunnskóladeildum og öldungadeildum eru taldir saman í heildarfjölda nemenda.
2. Safngögn eru flokkuð í bækur (og annað prentað mál) og nýsigögn. Til nýsigagna teljast myndverk (t.d. myndir, veggspjöld); landakort og annað kortaefni; örefni; kvikmyndir og myndrit; nótur; hljóðrit (plötur, diskar, bönd) og þrívíðir hlutir. Margmiðlunardiskar (CD-ROM) fá sér dálk.
3. “Annar kostnaður” er fjárveiting til húsgagnakaupa, tölvubúnaðar og annars rekstrarkostnaðar. Í aðeins sjö skýrslum er getið um launakostnað og er hann því ekki tekinn með í heildarfjárveitingu. Alls er í sjö söfnum veitt 15.849.853.- kr. í fimm stöðugildi bókasafnsfræðinga og 4,5 önnur stöðugildi.
4. *Menntaskólinn á Akureyri* – Auk fjárveitingar greiddu nemendur 140.000,- kr. úr skólasjóði.
5. *Menntaskólinn á Egilsstöðum* – Bókageign hefur breyst frá síðustu skýrslu þar sem nú er ekki lengur talinn með bókakostur Alþýðuskólans á Eiðum en sá skóli sameinaðist ME um nokkurra ára skeið.
6. *Menntaskólinn á Laugarvatni* – Búið er að sameina söfn Menntaskólans, Héraðsskólans, Húsmæðraskólans og safn Laugardalshrepps. Í fjárveitingu er framlag Laugardalshrepps 250.000,- kr. til skólasafnsins.
7. *Fjölbrautaskólinn í Breiðholti* – Á skólaárinu voru gerðar miklar endurbætur á vinnuáðstöðu starfsmanna safnsins, m.a. var sett upp stórt og gott afgreiðslu- og vinnuborð.
8. *Framhaldsskólinn á Húsavík* – Keypt var ný vinnutölva fyrir bókasafnsfræðing, einnig var keypt nýtt afgreiðsluborð með vinnuáðstöðu fyrir starfsmenn safnsins.

Fósturskóli Íslands, Íþróttakennaraskóli Íslands og Þroskaþjálfaskóli Íslands hafa verið sameinaðir Kennaraháskóla Íslands. Einnig er sleppt öðrum skólum sem eru aðeins með eins árs fornám á framhaldsskólastigi en teljast að öðru leyti með háskólum.